

Ieteicamā materiālā bāze pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai

1.	Iepazīstināšanai ar apkārtni un sabiedriskās dzīves norisēm nepieciešamie materiālie līdzekļi:
1.1.	grāmatas
1.2.	enciklopēdijas
1.3.	attēlu komplekti: (dzimtā vieta, transporta līdzekļi, gadalaiki, diennakts daļas, profesiju pārstāvji, pieaugušo darbs pilsētā, laukos, dzīvā daba (dārzeni, augļi, augi, putni, dzīvnieki, u.c.), nedzīvā daba (dabas parādības, ieži u.c.)
1.4.	literāro darbu (pasaku, stāstu u.c.) ilustrācijas
1.5.	globuss
1.6.	kompas
1.7.	kartes
2.	Iepazīstināšanai ar dzīvo dabu, nedzīvo dabu un eksperimentiem nepieciešamie materiālie līdzekļi:
2.1.	grāmatas par dabu
2.2.	enciklopēdijas
2.3.	attēlu (fotoattēli, reprodukcijas, ilustrācijas, u.c.) komplekti: augi (pļavas, meža, ārstniecības un citi augi), dzīvnieki un dzīvnieku mazuļi (mājas, meža, silto zemju u.c.), aizsargājami augi, dzīvnieki, profesijas, u.c.
2.4.	herbāriji (augu, lapu, ārstniecības augu u.c.)
2.5.	augu sēklas (zīles, kastaņi, u.c.), augļi (čiekuri, u.c.)
2.6.	dažādi dabas materiāli (miza, salmi, koks, akmeņi, gliemežvāki, u.c.)
2.7.	istabas augi
2.8.	palielināmais stikls
2.9.	magnēti
2.10.	piltuves
2.11.	trauki dažādu vielu mērīšanai, eksperimentiem: glāzes, mērglāze, litra mērs, mērkarotes, dažādu tilpumu un formu pudeles, sietiņi, korķīši, pipetes, u.c.
2.12.	dažādu veidu metramēri
2.13.	spoguļi
2.14.	vējdzirnaviņas
2.15.	piepūšamie baloni
2.16.	koks (šķērsgriezumā, dažādas formas, izmēri)
2.17.	metālu gabaliņi, lodītes
2.18.	gumijas
2.19.	audumi
2.20.	auklas (dažāda biezuma, garuma)
2.21.	ādas gabaliņi
3.	Telpaugu audzēšanai un kopšanai un darbam dabā nepieciešamie materiālie līdzekļi:
3.1.	puķu podi un paliktņi
3.2.	kastes (sēšanai, stādīšanai)
3.3.	vāzes
3.4.	lejkannas (dažāda lieluma)

3.5.	pulverizators
3.6.	slotas (dažāda lieluma)
3.7.	liekšķeres (dažāda lieluma)
3.8.	putekļu lupatiņas
3.9.	irbulīši
3.10.	spaiņi (dažāda lieluma)
3.11.	Vaskadrāna(s)
3.12.	lāpstas (koka, metāla un dažāda lieluma)
3.13.	grābekļi (koka, metāla un dažāda lieluma)
3.14.	kapļi (dažāda lieluma, formas)
3.15.	mēraukla
4.	Iepazīstināšanai ar literatūru, dramaturģijas rotaļām, runas attīstīšanai un lasīt mācīšanai nepieciešamie materiālie līdzekļi:
4.1.	grāmatas (folklorā, bērnu literatūrā u.c.)
4.2.	bērnu žurnāli
4.3.	darba lapas (skaņu, burtu apguvei)
4.4.	attēlu komplekti
4.5.	literāro darbu ilustrācijas
4.6.	lelles (pasaku personāžs, dažādas)
4.7.	lelles marionetes
4.8.	figūras (ēnu teātrim un teātrim uz plaknes)
4.9.	figūras, attēli flanelogrāfam
4.10.	zīmēti burti (arī burtu raksturojošo vārdu attēli)
4.11.	burtu trafareti
4.12.	kociņi (burtu modelēšanai)
4.13.	finiera plāksnes (ar caurumiem un auklām burtu vēršanai)
4.14.	didaktiskās spēles (“skaņu mājiņas” u.c. skaņu, burtu apguvei)
4.15.	žurnāli, avīzes (praktiskiem uzdevumiem, piemēram, drukātā tekstā apvilkt norādīto burtu)
5.	Tēlotājdarbībai (zīmēšanai, aplicēšanai, veidošanai un rokas sagatavošanai rakstīšanai nepieciešamie materiālie līdzekļi
5.1.	molberti, paliktņi
5.2.	tāfele(s)
5.3.	otas (dažādas, gleznošanai, līmēšanai)
5.4.	otu paliktņi
5.5.	spiedogi (dažādi)
5.6.	krāsu aplis
5.7.	papīrs (balts, krāsains, tonēts, dažādas faktūras)
5.8.	kartons (dažādu krāsu, biezuma, faktūras)
5.9.	zīmēšanas burtnīcas
5.10.	akvareļkrāsas
5.11.	guaša
5.12.	krītiņi (pastelkrītiņi, vaska krītiņi)
5.13.	krīti (balta, krāsaina)
5.14.	zīmuļi (parastie, krāsainie)

MK noteikumi Nr.533 “ Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām”
Pielikums pirmsskolas izglītības programmas paraugam

5.15.	flomāsteri
5.16.	pildspalvas
5.17.	paglādes
5.18.	trauki krāsu jaukšanai
5.19.	trauki otu glabāšanai
5.20.	trauki otu skalošanai
5.21.	sūkļi
5.22.	lupatiņas, salvetes
5.23.	darba lapas
5.24.	grieznes
5.25.	līme (dažāda)
5.26.	līmes trauciņi
5.26.	dabas materiāli
5.27.	māls
5.28.	plastilīns
5.29.	plastika
5.30.	rupjš audekls ar faktūru veidošanai
5.31.	steki (irbulīši veidošanai)
5.32.	nazīši veidošanai
5.33.	rullīši
5.34.	paliktņi veidošanai un veidojumu novietošanai
5.35.	mufelkrāsns (darbam ar mālu)
5.36.	glazūra (darbam ar mālu)
5.37.	dēlīši veidošanai
5.38.	porolona gabaliņi veidošanai (pirkstu slapināšanai)
5.39.	trauki (māla glabāšanai, sagatavošanai)
6.	Konstruēšanai nepieciešamie materiālie līdzekļi:
6.1.	konstruktori
6.2.	kastītes (dažādu materiālu glabāšanai)
6.3.	zīmējumi un fotoattēli (konstruēšanai)
6.4.	trafareti (dažādi)
6.5.	palīgmateriāls (spolītes, kārbīņas u.c.)
6.6.	dēlīši
7.	Rokdarbiem un mājturībai nepieciešamie materiālie līdzekļi:
7.1.	adatas
7.2.	diegi
7.3.	dziļa (dažādu krāsu, biezuma, faktūras)
7.4.	īleni
7.5.	audumu gabaliņi (dažādu krāsu, biezuma, faktūras)
7.6.	pogas (dažādas formas, krāsās, materiāla)
7.7.	rāmīši aušanai
7.8.	ķemmes aušanai
7.9.	papīrs, kartons (dažādu krāsu, biezuma, faktūras)
7.10.	dabas materiāli
7.11.	attēli (lietišķi dekoratīvā mākslas priekšmeti, raksti u.c.)

MK noteikumi Nr.533 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām"
Pielikums pirmsskolas izglītības programmas paraugam

7.12.	elektriskā cepeškrāsns
7.13.	trauki (dažāda tilpuma)
7.14.	mērtrauki
7.15.	galda piederumi
7.16.	panna
7.17.	katls
7.18.	veidnes, formas (cepšanai)
7.19.	galdauts(i)
7.20.	salvetes
7.21.	dvieļi
7.22.	priekšauti bērniem
7.23.	galvassegas bērniem
8.	Matemātisko priekšstatu veidošanai nepieciešamie materiālie līdzekļi:
8.1.	pamatnītes skaitīšanai (viendaļīgas, divdaļīgas, trīsdaļīgas)
8.2.	attēli (priekšmetu kopas, apakškopas)
8.3.	kāpnītes (skaitīšanai, salīdzināšanai)
8.4.	sīkas rotaļlietas, priekšmeti (zirņi, pupas, pogas u.c.) skaitīšanai
8.5.	priekšmeti (skaitāmie kociņi u.c. likšanai augošā, dilstošā secībā)
8.6.	kartītes ar zīmēm "+", "-", "=", "<", ">"
8.7.	pamatnes ar dažādu priekšmetu izvietojumu (orientācijai plaknē)
8.8.	priekšmeti (dalīšanai)
8.9.	skaitītkļi
8.10.	figūras flanelogrāfam
8.11.	skaitļu kartītes
8.12.	ciparu kartītes
8.13.	ciparu trafareti
8.14.	ciparu klucīši
8.15.	ģeometriskās figūras
8.16.	ģeometriskās formas
8.17.	pulksteņi
8.18.	kalendāri
8.19.	pamatkrāsu komplekts
8.20.	sviri un atsvaru komplekts
8.21.	metramērs
8.22.	mērlente
8.23.	mērtrauki (glāze, karote, litrs u.c. beramām, šķidrām vielām)
8.24.	nosacītie mēri (nūja, aukla, glāze u.c.)
8.25.	lineāli (20 cm)
8.26.	didaktiskās spēles
8.27.	spēļu nauda
8.28.	darba lapas, burtnīcas
8.29.	rūtiņu lapas
9.	Didaktiskām rotaļām un spēlēm nepieciešamie materiālie līdzekļi:
9.1.	statīvs vai dēliši (ar caurumiņiem, stieniņiem priekšmetu piestiprināšanai, uzvēršanai)
9.2.	uzveramās rotaļlietas (vienkrāsainas un krāsainas)

MK noteikumi Nr.533 “ Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām”
Pielikums pirmsskolas izglītības programmas paraugam

9.3.	materiāli (caurvēršanai)
9.4.	dēlis (ripināšanai)
9.5.	krāsainas bumbiņas
9.6.	rotalīetas (izjaukšanai un salikšanai)
9.7.	ģeometriskais loto
9.8.	koka klucīši ar priekšmetu attēliem
9.9.	priekšmetu un dzīvo būtņu attēli (sižetiski, sēriju komplekti)
9.10.	grabuļi (krāsaini un dažāda lieluma)
9.11.	domino
9.12.	dambrete
9.13.	šahs
9.14.	lauznīši (puzzles)
9.15.	attīstošās spēles
10.	Kustību attīstībai un sportam nepieciešamie materiālie līdzekļi:
10.1.	vingrošanas sols(i)
10.2.	zvedru siena
10.3.	vingrošanas paklājs(i)
10.4.	vingrošanas apli
10.5.	lecamauklas
10.6.	virve, šņores
10.7.	koka nūjas (dažāda lieluma)
10.8.	smilšu maisiņi
10.9.	ķegļi
10.10.	karodziņi (krāsaini)
10.11.	lentes (krāsainas, dažāda lieluma)
10.12.	gumijas bumbas (krāsainas, dažāda lieluma)
10.13.	ādas bumba(s)
10.14.	tenisa bumbiņas
10.15.	dažādu (materiālu, izmēru) bumbas
10.16.	bumbas dažādiem sporta spēļu veidiem (futbolam, basketbolam, volejbolam, florbolam, regbijam, u.c.)
10.17.	fitnesa bumbas
10.18.	pildbumbas
10.19.	piepūšamās bumbas
10.20.	bumbu grozs
10.21.	basketbola grozs
10.22.	volejbola tīkls
10.23.	futbola vārti
10.24.	slīdkalniņš
10.25.	vārtiņi (rāpošanai, ripināšanai)
10.26.	baļķis (līdzsvara vingrinājumiem)
10.27.	svilpe
10.28.	hronometrs
10.29.	dambrete
10.30.	statīvi (lēkšanai augstumā)

MK noteikumi Nr.533 “ Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām”
Pielikums pirmsskolas izglītības programmas paraugam

10.31.	sporta tērpi un apavi (nodarbībām telpā, laukumā)
10.32.	ragavas
10.33.	slidas
10.34.	skrituļslidas
10.35.	slēpes
10.36.	velosipēdi
10.37.	peldriņķi
10.38.	peldvestes
10.39.	dažādi palīgrīki peldēšanas apmācībai
10.40.	dažādas nūjas (hokejam, florbolam, u.c.)
10.41.	dažādas raketes
10.42.	sporta šķīvji
11.	Mūzikas nodarbībām nepieciešamie materiālie līdzekļi:
11.1.	klavieres
11.2.	tamburīns(i)
11.3.	ritma kociņi
11.4.	trejskanis
11.5.	bungas
11.6.	metalofons
11.7.	taurītes, stabules vai svilpītes
11.8.	zvaniņi
11.9.	grabuļi
11.10.	tautas mūzikas instrumenti
11.11.	muzikāli didaktiskās spēles
11.12.	attēli (mūzikas instrumenti, tautas tradīcijas u.c.)
12.	Programmas īstenošanā izmantojamās rotaļlietas, spēles:
12.1.	lelles
12.2.	leļļu mēbelītes (mazās)
12.3.	leļļu trauki
12.4.	sīkās rotaļlietas (lellītes, dzīvnieki, koki, transporta līdzekļi u.c.)
12.5.	rotaļlietas – transporta līdzekļi
12.6.	pašgatavotas rotaļlietas
12.7.	rotaļlieta (slotas, pulkstenis, tālrunis)
12.8.	sīkās rotaļlietas (augļi, dārzeņi u.c.)
12.9.	klucīši (dažādi)
12.10.	konstruktori (dažādi)
12.11.	attīstošās spēles
13.	Programmas īstenošanā izmantojamie mācību tehniskie līdzekļi:
13.1.	dators
13.2.	televizors
13.3.	videomagnetofons
13.4.	videoprojektors
13.5.	kompaktdisku atskaņotājs
13.6.	magnetofons

MK noteikumi Nr.533 “ Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām”
Pielikums pirmsskolas izglītības programmas paraugam

13.7.	videokasetes
13.8.	kompaktdiski
13.9.	magnetofona ieraksti
13.10.	tāfele(s)
14.	Bērnu patstāvīgajai darbībai telpā nepieciešamie centri: Izglītības iestādes telpā bērnu patstāvīgajai darbībai iekārto centrus, kuros bērns spēj atrast nodarbošanos atbilstoši savām spējām un interesēm, spēj sevi attīstīt. Bērnu patstāvīgajai darbībai telpā - centros izmanto rotaļnodarbību materiālo bāzi, atbilstoši bērna spējām, interesēm, pirmsskolas izglītības saturam, sanitāri higiēniskajām prasībām.
14.1.	dabas, darba dabā (telpā) un apkārtnes izzināšanas (eksperimentēšanas) centrs
14.2.	teātra un dramatizācijas rotaļu centrs
14.3.	lomu rotaļu un rotaļu ar lellēm centrs
14.4.	didaktisko rotaļu un spēļu centrs
14.5.	celtniecības rotaļu centrs
14.6.	pašapkalpošanās un saimnieciskā darba centrs
14.7.	rokdarbu un mājturības centrs
15.	Bērnu patstāvīgajai darbībai laukumā nepieciešamie materiālie līdzekļi: Izglītības iestādes teritorijā paredz noteiktu vietu bērnu kustību attīstībai un sportam, rotaļām ar smiltīm un ūdeni, eksperimentiem. Bērnu patstāvīgajai darbībai laukumā izmanto rotaļnodarbību materiālo bāzi – materiālus, rotaļlietas, rotaļu konstrukcijas, atbilstoši pirmsskolas izglītības programmas saturam, sanitāri higiēniskajām un bērnu dzīvības un veselības drošības prasībām.
16.	Cits izglītības iestādes telpu (teritorijas) aprīkojums visu veidu pirmsskolas izglītības programmu īstenošanai:
16.1.	peldbaseins (iekštelpās, teritorijā)
16.2.	relaksācijas telpa un aprīkojums
16.3.	terapijas (krāsu, smilšu, ūdens, u.c.) telpa(s)
16.4.	masāžas telpa

Informācija:

Pamatojoties uz 15.03.2012. grozījumiem Izglītības likuma 14.panta 18' punktā, ir zaudējuši spēku Ministru kabineta 2010.gada 3.augusta noteikumi Nr.709 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām".

Izglītības un zinātnes ministrija saskaņā ar izmaiņām Izglītības likuma 14.panta 18' punktā izstrādā jaunus Ministru kabineta noteikumus "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām", kuros tiks ietverti, vadlīniju prasībām atbilstoši izglītības programmu paraugi.

Pirmsskolas izglītība (*Izglītības likuma 5.pants; Vispārējās izglītības likuma 3.pants*) ir izglītības, vispārējās izglītības pirmā pakāpe.

Latvijā bērni skolai tiek sagatavoti pirmsskolas izglītības iestādēs un pirmsskolas izglītības grupās pie izglītības iestādēm (skolās, interešu izglītības iestādēs, u.c.), kas ir reģistrētas Izglītības **iestāžu reģistrā un licencējušas pirmsskolas izglītības programmas**. Pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas, ir radīta attīstību veicinoša rotaļu materiāltehniskā bāze.

Pirmsskolas izglītības programmu saskaņā ar *Vispārējās izglītības likumu (20.pants)* apgūst bērni vecumā līdz septiņiem gadiem. Atkarībā no bērna veselības stāvokļa un psiholoģiskās sagatavotības pirmsskolas izglītības programmas apguvi, ja nepieciešams, var pagarināt par vienu gadu, ņemot vērā vecāku vēlmi un ģimenes ārsta vai psihologa atzinumu.

Pirmsskolas izglītības programma nodrošina bērnu sagatavošanu skolai, aptverot individualitātes veidošanos, garīgo, fizisko un sociālo attīstību, iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un radošās darbības attīstību, veselības nostiprināšanu, psiholoģisko sagatavošanu skolai, kā arī valsts valodas lietošanas pamatiemaņu apguvi. Pirmsskolas vecuma bērnam galvenais darbības veids ir rotaļa, tādēļ pedagoģiskais process ir organizēts tā, ka bērni mācās rotaļājoties.

Saskaņā ar *Izglītības likumu (4.pants)* un *Vispārējās izglītības likumu (20¹pants)* bērnu no piecu gadu vecuma izglītošana Latvijā ir obligāta. (Obligātā sagatavošana pamatizglītības ieguvei ir obligāta kopš 2002.gada 1.septembra, ar pārtraukumu pamatojoties uz grozījumiem *Izglītības likumā* no 16.06.2009. līdz 31.12.2010.).

Lai veicinātu bērna vispusīgu un harmonisku attīstību, ievērojot attīstības likumsakarības un vajadzības, kā arī individuālajā un sabiedriskajā dzīvē nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes, tādējādi mērķtiecīgi nodrošinot sagatavošanos pamatizglītības apguvei, Izglītības un zinātnes ministrija izstrādājusi un **Ministru kabinets 2010.gada 3.augustā ir apstiprinājis Ministru kabineta noteikumus Nr.709, "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām"** (turpmāk – vadlīnijas). **Minētie Ministru kabineta noteikumi stājās spēkā 2010.gada 1.septembrī.**

Vadlīnijas ir pirmsskolas izglītības pakāpes ieguves, tās satura un organizācijas tiesiskais regulējums, kas nosaka pirmsskolas izglītības satura mērķus un uzdevumus, pirmsskolas izglītības pedagoģiskā procesa organizācijas principus, pirmsskolas izglītības apguves plānotos rezultātus un vērtēšanas pamatprincipus.

Saskaņā ar *Vispārējās izglītības likumu (15¹pants)*, vadlīnijas ir obligātas ikvienam, kas izstrādā un īsteno pirmsskolas izglītības programmas.